

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

12 серпня 2022 року

Київ

№ 177

Про особливості застосування процедур реєстрації та ліцензування учасників ринку небанківських фінансових послуг у період дії воєнного стану та внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 19, 21, 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”», з метою забезпечення безпеки та фінансової стабільності фінансової системи і запобігання кризовим явищам у період запровадження воєнного стану Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Небанківські фінансові установи зобов’язані протягом 90 календарних днів із дня набрання чинності цією постановою в один із способів, визначених у пункті 20 глави 2 розділу I Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2021 року № 153 (зі змінами) (далі – Положення про ліцензування та реєстрацію), подати до Національного банку України (далі – Національний банк):

1) письмове заповнення в довільній формі про відповідність прямих та кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам щодо фінансового/майнового стану, установленим у пунктах 5 (щодо власників істотної участі юридичних осіб) та 6 (щодо власників істотної участі фізичних осіб) цієї постанови (далі – заповнення);

2) документи згідно з главами 38, 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію для оцінки фінансового/майнового стану прямих і кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі станом на дату подання заповнення.

2. Національний банк не здійснює оцінки фінансового стану осіб, визначених у пункті 302 глави 37 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію, а також публічної компанії.

Документи, визначені в пункті 1 цієї постанови, не подаються щодо осіб, оцінка фінансового стану яких не здійснюється.

3. Національний банк за результатами розгляду документів, визначених у пункті 1 цієї постанови, має право розглянути питання про відповідність власника істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам, установленим у пунктах 5, 6 цієї постанови.

Національний банк під час розгляду питання про відповідність власників істотної участі в небанківській фінансовій установі оцінює:

1) фінансовий стан юридичної особи, яка прямо та/або опосередковано володіє істотною участю в небанківській фінансовій установі;

2) майновий стан фізичної особи, яка прямо та/або опосередковано володіє істотною участю в небанківській фінансовій установі.

4. Відповідною датою для оцінки фінансового/майнового стану юридичної/фізичної особи згідно з пунктом 3 цієї постанови є дата подання запевнення.

5. Фінансовий стан юридичної особи, яка прямо володіє істотною участю або є кінцевим власником у небанківській фінансовій установі, повинен відповідати таким вимогам:

1) розмір власних коштів юридичної особи станом на відповідну дату або на останню звітну дату, що передує відповідній даті, є рівним або більшим, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика);

величина розрахункового нормативного запасу платоспроможності, пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному

(складеному) капіталі страховика (розмір розрахункового нормативного запасу платоспроможності визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

2) джерела власних коштів юридичної особи є підтвердженими відповідно до підпункту 1 пункту 317, пунктів 318, 319 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію;

3) юридична особа є фінансово стійкою відповідно до пунктів 321–326 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію та в неї немає ознак незадовільного фінансового стану, визначених у пункті 327 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію, станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті, та на дату визначення розміру власних коштів юридичної особи (якщо ці дати є різними).

6. Майновий стан фізичної особи, яка прямо та/або опосередковано володіє істотною участю в небанківській фінансовій установі, повинен відповідати таким вимогам:

1) розмір власних коштів фізичної особи станом на відповідну дату або на останній день кварталу, що передує відповідній даті, є рівним або більшим, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика);

величина розрахункового нормативного запасу платоспроможності, пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі страховика (розмір розрахункового нормативного запасу платоспроможності визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

2) джерела власних коштів фізичної особи є підтвердженими відповідно до пунктів 334 (крім абзацу третього підпункту 4 пункту 334) та 335 глави 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію;

3) фізична особа є платоспроможною відповідно до пункту 336 глави 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію.

7. Національний банк у разі невідповідності фінансового/майнового стану власника істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам пунктів 5, 6 цієї постанови має право прийняти рішення про невідповідність власника істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам законодавства України та відкликання (анулювання) ліцензії/ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг у небанківської фінансової установи [рішення приймає Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг (далі – Комітет з питань нагляду)].

8. Строк для прийняття Національним банком рішення про відкликання (анулювання) ліцензії (ліцензій) на провадження діяльності з надання фінансових послуг або про відмову в її (їх) анулюванні (відкликанні), визначений в пункті 522 глави 65 розділу XI Положення про ліцензування та реєстрацію, у період дії воєнного стану в Україні не застосовується.

9. Національний банк виключає відомості про юридичну особу з Державного реєстру фінансових установ, Реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги (далі – Реєстр), якщо в такої особи протягом трьох місяців поспіль немає ліцензії/ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг (крім випадків, коли відповідний пакет документів розглядається Національним банком) (рішення приймає Комітет з питань нагляду).

10. Підставою для виключення відомостей про юридичну особу з Реєстру відповідно до вимог цієї постанови, крім випадків, визначених у пункті 560 глави 68 розділу XI Положення про ліцензування та реєстрацію, є:

1) прийняття Національним банком рішення про анулювання (відкликання) усіх ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг, наявних у надавача фінансових послуг;

2) заява надавача фінансових послуг про виключення з Реєстру, якщо немає жодної ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг;

3) не отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг протягом строку, визначеного в пункті 398 глави 47 розділу VII Положення про ліцензування та реєстрацію;

4) інші випадки, визначені законодавством України.

Рішення про виключення відомостей про юридичну особу з Реєстру приймає Комітет з питань нагляду.

11. Унести до постанови Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39 “Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації” (зі змінами) такі зміни:

1) постанову після пункту 19¹ доповнити новим пунктом 19² такого змісту:

“19². Протягом дії воєнного стану в Україні Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30 (далі – Положення № 30), застосовується з такими особливостями:

1) Національний банк в особі уповноваженої посадової особи Національного банку має право здійснювати офіційну комунікацію з надавачем фінансових послуг засобами корпоративної електронної пошти (e-mail) Національного банку (шляхом надсилання повідомлення з офіційної електронної пошти Національного банку nbu@bank.gov.ua);

2) комунікація Національного банку з надавачем фінансових послуг може включати надсилання письмового повідомлення надавачу фінансових послуг про виявлення невідповідності його структури власності вимогам до структури власності, визначеним у розділі III Положення № 30;

3) Національний банк за потреби в отриманні додаткових пояснень, інформації та/або документів з метою уточнення відомостей, наведених у поданих до Національного банку документах та потрібних для прийняття Національним банком рішень відповідно до Положення № 30, має право вимагати від надавача фінансових послуг та/або його власників істотної участі, та/або його остаточних ключових учасників надання таких пояснень, інформації та/або документів, а також установлювати строк для надання таких пояснень, інформації та/або документів, але не менше ніж п'ять робочих днів із дня отримання вимоги Національного банку;

4) надавач фінансових послуг та/або власник істотної участі, та/або остаточний ключовий учасник надавача фінансових послуг мають (має) право подати клопотання про продовження строків надання пояснень, інформації та/або документів, визначених у пункті 15 розділу I Положення № 30, а також відповідні підтвердні документи до наданих пояснень та інформації;

5) Національний банк у разі здійснення повної перевірки структури власності надавача фінансових послуг, визначеної в пункті 42 розділу V Положення № 30, має право вимагати в надавача фінансових послуг, власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточних ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, надання додаткових документів та пояснень для

оцінки відомостей про структуру власності та встановити строк для надання таких пояснень та/або документів, але не менше ніж п'ять робочих днів із дня отримання вимоги Національного банку;

б) Національний банк за наявності підстав уважати, що будь-яка особа, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, є номінальним (довірчим) власником, тобто особою, яка володіє акціями або частками юридичної особи на користь (в інтересах) іншої особи та виконує юридично значущі дії щодо таких акцій або часток лише на підставі інструкцій і вказівок іншої особи, або з метою підтвердження або спростування підстав уважати, що структура власності надавача фінансових послуг не відповідає вимогам, установленим у розділі III Положення № 30, має право запитати в будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, додаткові документи, уключаючи документи для оцінки фінансового/майнового стану такої особи згідно з главами 38, 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію, а також установити строк для подання таких документів, але не менше ніж п'ять робочих днів із дня отримання запиту Національного банку. Національний банк здійснює оцінку фінансового/майнового стану остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг у порядку, визначеному Положенням про ліцензування та реєстрацію;

7) Національний банк має право визнати структуру власності непрозорою в порядку, визначеному Положенням № 30, у разі неподання достатніх доказів того, що заявлена структура власності надавача фінансових послуг відповідає вимогам розділу III Положення № 30 або того, що будь-яка особа, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, не є номінальним (довірчим) власником, або в разі встановлення Національним банком невідповідності принаймні двох осіб, які входять до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг та сукупно володіють не менше ніж п'ятьма відсотками сукупної участі в надавачі фінансових послуг, або однієї особи, яка володіє не менше ніж 10 відсотками сукупної участі в надавачі фінансових послуг, таким вимогам щодо фінансового/майнового стану:

розмір власних коштів юридичної особи станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті, або на будь-яку іншу дату в періоді між останньою звітною датою та відповідною датою включно/сума власних коштів фізичної особи станом на відповідну дату є рівним/рівною або більшим/більшою, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім

страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика);

величина розрахункового нормативного запасу платоспроможності, пропорційна частці, яку становить розмір участі особи в статутному (складеному) капіталі страховика (розмір розрахункового нормативного запасу платоспроможності визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

джерела власних коштів фізичної особи є підтвердженими відповідно до пунктів 334 (крім абзацу третього підпункту 4 пункту 334), 335 глави 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію;

джерела власних коштів юридичної особи є підтвердженими відповідно до підпункту 1 пункту 317, пунктів 318, 319 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію;

юридична особа є фінансово стійкою відповідно до пунктів 321–326 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію та в неї немає ознак незадовільного фінансового стану, визначених у пункті 327 глави 38 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію, станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті, та на дату визначення розміру власних коштів юридичної особи (якщо ці дати є різними);

фізична особа є платоспроможною відповідно до пункту 336 глави 39 розділу V Положення про ліцензування та реєстрацію;

8) Національний банк розглядає документи для оцінки фінансового/майнового стану остаточних ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг у порядку, визначеному Положенням про ліцензування та реєстрацію;

9) відповідною датою для оцінки фінансового/майнового стану остаточного ключового учасника є дата, визначена Національним банком;

10) Національний банк з метою підтвердження або спростування підстав уважати, що структура власності надавача фінансових послуг є непрозорою, враховує інформацію, отриману з офіційних джерел, від надавача фінансових послуг, будь-яких осіб у структурі власності надавача фінансових послуг, державних органів України та інших держав та/або інших осіб, яка свідчить про такі економічні критерії:

фінансовий/майновий стан власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточних

ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, є не співмірним/недостатнім для володіння корпоративними правами надавача фінансових послуг та/або іншої юридичної особи в структурі власності надавача фінансових послуг;

неможливість підтвердження власником істотної участі або будь-якою особою, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, відповідності власного фінансового/майнового стану вимогам, визначеним нормативно-правовим актом Національного банку з питань ліцензування надавачів фінансових послуг;

розмір грошових коштів власника істотної участі в надавачі фінансових послуг, розміщених на рахунках у банках, менший 500 000 гривень;

постійний мінімальний або нульовий залишок грошових коштів за наявності значних оборотів за рахунками власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг (за даними виписок);

у власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, немає доходів або вони формуються переважно за рахунок непрофільних (неосновних) видів діяльності;

операційні грошові потоки власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, від'ємні протягом останніх кількох років та/або бізнес фінансується переважно за рахунок фінансової допомоги;

наявність у надавача фінансових послуг, власника істотної участі в надавачі фінансових послуг або будь-якої особи, яка входить до складу 10 найбільших остаточно ключових учасників у структурі власності надавача фінансових послуг, значних зовнішніх та/або внутрішніх довгострокових запозичень від фізичних та/або юридичних осіб (крім банків), які не входять до структури власності надавача фінансових послуг;

майновими та/або фінансовими поручителями надавача фінансових послуг за угодами, що передбачають запозичення коштів, є юридичні та/або фізичні особи, які не відображені в структурі власності надавача фінансових послуг.”;

2) пункт 20 після слова “реєстрацію,” доповнити словом та цифрами “Положенням № 30,”;

3) пункти 2, 6 додатка виключити.

12. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 33